

Sygn. akt: III U 976/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Beata Ossowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 stycznia 2016 r. w O.

sprawy z odwołania E. B.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość renty rolniczej

na skutek odwołania E. B.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 13.10.2015r. **znak** (...) -2

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje E. B. od dnia 01.10.2015r. część uzupełniającą renty rolniczej w 100%;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.10.2015r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wstrzymał w całości wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej należnej E. B., począwszy od dnia 01.10.2015r.

E. B. wniosła odwołanie od tej decyzji. Stwierdziła, że właścicielem gospodarstwa rolnego jest jedynie jej mąż J. B., z którym jedynie formalnie pozostaje w związku małżeńskim. Każde z nich prowadzi odrębne gospodarstwo domowe i wystąpił między nimi zupełny trwały rozkład pożycia małżeńskiego. Wobec powyższego nie pracuje ona w tym gospodarstwie rolnym. Sąd Rejonowy w Pułtuskach wyrokiem z dnia 11.09.2015r. sygn. akt III RC 253/15 ustanowił wobec nich rozdzielną majątkową z dniem 21.07.2015r.

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania. Podniósł, że wstrzymał wypłatę części uzupełniającej renty w 100% na podstawie art.28 ust.4 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz.U. z 2015r.,

poz. 748 ze zm.). Stwierdził bowiem, że E. B. jest żoną właściciela gospodarstwa rolnego i w związku z tym prowadzi działalność rolniczą.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. B. jest uprawniona do renty rolniczej od 2011r. Aktualnie decyzją z dnia 13.10.2015r. Prezes KRUS przyznał E. B. prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy na stałe. Część uzupełniająca renty została zawieszona w 100% na podstawie art.28 ust.4 ww. ustawy.

E. B. jest żoną J. B., który jest właścicielem gospodarstwa rolnego. Własność tego gospodarstwa nabył przed zawarciem związku małżeńskiego, wobec powyższego stanowi ono jego majątek osobisty.

Od wielu lat stosunki pomiędzy małżonkami są złe. Wprawdzie zamieszkują oni w tym samym domu, lecz od około 15-20 lat podzieli się do odrębnego użytkowania pomieszczeniami w tym domu. E. B. zajmuje dwa pokoje, ganek i łazienkę. J. B. zajmuje pomieszczenia położone niżej, na tzw. wysokim podpiwniczeniu. W budynku tym mieszka również siostra J. H. (...), która zajmuje pozostałe pomieszczenia znajdujące się na parterze. Każde z nich ma osobną kuchnię, w której się stołuje. Przy czym H. B. i J. B. najczęściej stołują się razem. E. B. nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z mężem – osobno się stołują, nie robią wspólnych zakupów, mieszkają osobno. E. B. we własnym zakresie zaopatruje się w węgiel. Córki wyprowadziły się i obecnie mieszkają w W., gdzie studiują.

E. B. nie wykonuje żadnych prac ani przy produkcji roślinnej ani przy produkcji zwierzęcej, nie korzysta też ze środków finansowych uzyskanych z tego gospodarstwa. Wszystkie prace wykonuje J. B. wraz ze swoją siostrą H. B.. Taki stan utrzymuje się co najmniej od 2006r., kiedy to E. B. miała operację.

Przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce toczyła się z odwołania E. B. sprawa o wypłatę części uzupełniającej renty rolniczej (IIIU 873/11). Wyrokiem z dnia 14.02.2012r. Sąd stwierdził, że E. B. przysługuje prawo do części uzupełniającej renty w 100% począwszy od dnia 01.09.2011r. Wyrok uprawomocnił się.

E. B. zainicjowała sprawę o ustanowienie rozdzielności majątkowej. Wyrokiem z dnia 11.09.2015r. Sąd Rejonowy w Pułtusku w sprawie IIIRC 253/15 ustalił między nimi rozdzielność począwszy od dnia 21.07.2015r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o:

zeznania E. B. (k.35-35v.), wyrok w sprawie III U 873/11, kserokopię wyroku III RC 253/11 (k. 11-13) oraz dokumenty znajdujące się w aktach rentowych E. B..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W sprawie toczącej się pod sygn. akt IIIU 873/11 z odwołania E. B. przeciwko Prezesowi KRUS o wysokość renty rolniczej, Sąd zaprezentował interpretację art.28 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2015, poz.748 ze zm.), która winna być stosowana przez organ rentowy. W przedmiotowej sprawie występuje analogiczny stan faktyczny, gdyż relacje pomiędzy małżonkami (...) nie uległy poprawie, a wręcz E. B. podjęła pierwsze kroki celem sformalizowania istniejącej między nimi faktycznej separacji. Temu służyło bowiem zainicjowanie sprawy o ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy nimi. Okoliczność, że organ rentowy przyznał E. B. prawo do renty na dalszy okres, nie stanowi podstawy do zniwelowania ustaleń poczynionych w sprawie IIIU 873/11.

Skoro jednak organ rentowy zajął w zaskarżonej decyzji odmienne stanowisko, zatem konieczne jest powtórne przywołanie przepisów prawa wraz z zaprezentowaniem ich interpretacji.

W myśl art.28 ust.3 ww. ustawy - wypłata części uzupełniającej renty rolniczej ulega zawieszeniu, jeżeli rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7 i 9.

Interpretacji tego przepisu należy dokonać w oparciu o art.6 pkt 3 ww. ustawy, który definiuje pojęcie prowadzenia działalności rolniczej jako działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji ogrodniczej,

sadowniczej, pszczelarskiej, rybnej i leśnej. Dopiero łączne rozpoznawanie wskazanych przepisów pozwala na prawidłową interpretację pierwszego z nich, uprawniającą zdaniem Sądu organ rentowy do zawieszenia wypłaty części należnego świadczenia, o ile odwołująca posiadałaby bądź byłaby współwłaścicielką gospodarstwa rolnego, w którym w dalszym ciągu prowadziłyby działalność produkcyjną określoną w art.6 pkt 3. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 06.05.2004r. (II UZP 5/04 OSNP 2004r nr 22, poz. 389), gdzie stwierdził, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art.6 pkt 3 nie ulega zawieszeniu na podstawie art.28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Z kolei w uzasadnieniu Sąd podniósł, iż porównanie ustępów 1 i 4 art.28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie może polegać na zestawianiu pojęcia „prowadzenie (kontynuowanie) działalności zarobkowej” z pojęciem „własności lub posiadania gruntu”, gdyż są to pojęcia nieprzystawalne. Zawieszenie wypłaty świadczeń nie dotyczy osoby jedynie posiadającej majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa rolnego, lecz tylko takiej, która prowadzi gospodarstwo rolne, które powinno przynosić i z reguły przynosi jej dochód. Posiadacz gospodarstwa rolnego, który utracił możliwość jego prowadzenia i uzyskiwania tą drogą środków utrzymania, zachowuje prawo do świadczeń w pełnej wysokości. Taki sam pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 08.12.2004r. (III AUa 598/04), w którym stwierdził, że zawieszenie wypłaty emerytury rolniczej nie dotyczy osoby jedynie posiadającej gospodarstwo rolne, ale tylko takiej osoby która gospodarstwo rolne prowadzi i gospodarstwo to przynosi jej dochód.

Jak zatem wynika z powoływanych przepisów rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie zależne było od ustalenia, czy E. B. prowadzi działalność rolniczą.

Z art.28 ust.4 ww. ustawy, na który powołuje się organ rentowy, wynika, że uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

Jednakże należy zwrócić uwagę, że z powołanego powyżej przepisu wynika jedynie domniemanie, że jeżeli rencista lub jego małżonek są właścicielami (współwłaścicielami) gospodarstwa rolnego – to przyjmuje się, że prowadzą oni działalność rolniczą. Domniemanie to można jedna obalić, co w przekonaniu Sądu odwołująca uczyniła w tym postępowaniu.

Z zeznań E. B. i złożonych dokumentów do akt sprawy wynika jednoznacznie, że pomiędzy małżonkami (...) nastąpił zupełny rozkład pożycia małżeńskiego. Prowadzą oni odrębne gospodarstwa domowe. Mają odrębne źródła utrzymania. Z dokumentów znajdujących się w aktach IIIU 873/11 wynika, że taki stan trwa od wielu lat. Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej dokumentuje niejako ten stan rzeczy.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej się, które był spontaniczne i nie odbiegały od jej zeznań złożonych w sprawie III U 873/11.

Mając to na uwadze Sąd uznał, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie przekonuje, iż E. B. nie prowadzi działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym swego męża J. B.. Oczywistym jest bowiem, że wspólne prowadzenie gospodarstwa rolnego wymaga współpracy, współdziałania. Tymczasem stopień skonfliktowania stron taką współpracę uniemożliwia. J. B. nie potrzebuje pomocy żony w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, a ona także nie wykazuje żadnej chęci, aby na nim pracować.

Z tych względów Sąd uznał, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art.28 ust.3 powoływanej ustawy, bowiem odwołująca nie prowadzi działalności rolniczej. Tym samym nie ma wobec niej zastosowania art.28 ust.4 ww. ustawy, gdyż stosuje się go tylko w przypadku rencistów prowadzących działalność rolniczą.

Z tych względów, Sąd Okręgowy na mocy **art.477¹⁴ § 2 kpc** zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, iż od dnia 01.10.2015r. winna być wypłacana E. B. część uzupełniająca renty rolniczej w pełnej wysokości.

Stosownie do treści **art.52 ust.1 pkt 2** ww. ustawy stosuje się art.118 ust.1 a ww. ustawy, z którego wynika, że Sąd, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości, zobowiązany jest orzec, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprzyznanie tego świadczenia we właściwej wysokości. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie organ rentowy takiej odpowiedzialności nie ponosi. Sąd uznał, że dopiero dowody zaprezentowane przed Sądem umożliwiły poczynienie ustaleń, że E. B. nie prowadzi działalności rolniczej.

Mając to na uwadze, Sąd orzekł w punkcie 2 na podstawie **art.118 ust.1a ww. ustawy**.